

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 121870 20 Рев
Бања Лука, 10.2.2021. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија, Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Р. д.о.о. Р., С., кога заступа И.С., адвокат из Б.Л., против тужених 1. К. д.о.о. Б.Л., кога заступа Г.М., адвокат из Б.Л. и 2. Фонд Б.Л., кога заступа О.К., радник туженог, ради утврђења да је недопуштено извршење, вриједност спора 100.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 121870 18 Пж од 16.12.2019. године, на сједници одржаној 10.2.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 121870 17 Пс од 14.9.2018. године, одбијен је тужбени захтјев да се утврди да је извршење које се води пред Окружним привредним судом у Бањој Луци под бројем 57 0 Ип 121370 17 Ип, недопуштено на предмету извршења - потраживању туженог К. д.о.о. Б. Л. (даље: првотужени), утврђеног Уговором о преносу потраживања број ОПУ-.../2014 од 05.11.2014. године којим је пренесено на првотуженог потраживање од туженог Фонд ... Б.Л. (даље: друготужени), утврђено правоснажном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 106985 13 Пс од 10.5.2016. године; да се укине рјешење о извршењу истога суда број 57 0 Ип 121370 17 Ип од 17.1.2017. године и да се налажи томе суду да обустави извршни поступак у предмету број 57 0 Ип 121370 17 Ип и да укину све проведене извршне радње, те је обавезан тужитељ да првотуженом накнади трошкове поступка у износу од 8.580,00 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 121870 18 Пж од 16.12.2019. године, жалба тужитеља је одбијена и та пресуда потврђена и одбијени су захтјеви тужитеља и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев усвоји, уз накнаду трошкова поступка или укине и предмет врати на поновно суђење.

Првотужени у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије, а друготужени није доставио одговор на ревизију.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да се утврди да је недопуштено извршење по рјешењу Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 121370 17 Ип од 17.1.2017. године на потраживању првотуженог према друготуженом, утврђеном Уговором о преносу потраживања број ОПУ-.../2014 који је закључен 5.11.2014. године и правоснажном пресудом истога суда број 57 0 Пс 106985 13 Пс од 10.5.2016. године, те да се укине наведено рјешење о извршењу и наложи Окружном привредном суду да се овај извршни поступак обустави и укину све проведене извршне радње.

Одлучујући о овако постављеном тужбеном захтјеву првостепени суд је утврдио: да су К. а.д. Б.Л. (дужник) и К. д.о.о. Б. Л. (приступилац) закључили Уговор о приступању дугу од 20.10.2014. године, којим се приступилац обавезао да ће измирити обавезе дужника према повјериоцима (Банкама, по основу дугорочних кредита), који је на тај дан износио 8.618.452,99 КМ, а да ће у циљу измирења тога дуга – дужник своје потраживање према друготуженом (из судског поступка...) у износу од 4.258.000,00 КМ, пренијети на уступиоца; да су К. а.д. Б.Л. (уступилац потраживања) и К. д.о.о. Б. Л. (уговорна страна) закључили Уговор о уступању потраживања број ОПУ-.../2014 од 5.11.2014. године, чији је предмет уступање потраживања које уступилац има према друготуженом, у износу од 4.249.245,00 КМ, са припадајућим каматама (који је у спору...), на К. д.о.о. Б.Л.; да су К. а.д. Б.Л. (као уступилац потраживања) и првотужени (као стицалац потраживања) закључили уговор о уступању потраживања од 1.12.2016. године, којим је уступилац уступио своје потраживање које има према дужнику - друготуженом у износу од 2.261.756,76 КМ, који је раскинут Споразумом истих уговорних страна закљученим 13.12.2016. године; да је у извршном предмету Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 121370 17 Ип од 20.2.2017. године, који се водио између првотуженог (тражилац извршења) и друготуженог (извршеник), ради наплате потраживања у износу од 2.261.756,76 КМ, тужитељ као треће лице упућен на парницу, ради доказивања да му припада право на предмету извршења и да је извршење на том предмету недопуштено; да је основ за одређивање извршења у том извршном поступку био Уговор о уступању потраживања број ОПУ-.../2014 од 5.11.2014. године, закључен између К. а.д. Б. Л. и К. д.о.о. Б. Л. (који је предник првотуженог); да је на основу тог уговора (којим је извршен прелаз потраживања К. а.д. Б. Л. према друготуженом - на предника првотуженог), првотужени стекао својство тражиоца извршења и легитимацију странке у наведеном извршном предмету Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 121370 17 Ип, у којем је дозвољено извршење рјешењем број 57 0 Ип 121370 17 Ип од 17.01.2017. године и да је извршни поступак завршен, а довршење извршења потврђено закључком Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 121370 17 Ип од 12.01.2018. године; да су тужитељ и К. а.д. Б.Л. дана 5.1.2015. године закључили Уговор о признању дуга број ОПУ-ИП: .../2015, којим је дужник (К. а.д. Бања Лука) по основу издатих и неизмирених фактура за испоручене фармацеутске производе, у складу са уговором о дистрибуцији фармацеутских производа признао свој дуг у износу од 7.050.448,89 КМ, уз услове испуњења уговора у 35 мјесечних рата; да је на темељу наведеног уговора тужитељ (тражилац извршења) поднио приједлог за извршење против К. а.д. Бања Лука (извршеник) и да је рјешењем о извршењу Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 114913 15 Ип од 24.9.2015. године одређено извршење ради наплате дуга у

износу од 6.786.870,19 КМ, са законским каматама и трошковима поступка, које није спроведено на некретнинама које су одређене као предмет извршења, нити на промијењом предмету извршења (на новчаном потраживању извршениковог дужника - Фонда); да је тужитељ водио више судских поступака сматрајући да је његов дужник (К. а.д. Б. Л.), правним пословима умањивао своју имовину да би избјегао обавезу које је имао према тужитељу; да се финансијски вјештак З. Б. изјаснио о начину на који је К. а.д. Б. Л. располагао својом имовином и испуњавао обавезе према повјериоцима (банкама и првотуженом, које обавезе је преузео првотужени), начину враћања кредита, од којих средстава и одакле потичу средства за плаћање тих дугова; да је пасивна легитимација првотуженог утврђена на основу рјешења о регистрацији, Окружног привредног суда у Бањој Луци број 057-0-Рег-000689 од 30.4.2015. године, којим је извршена промјена назива К. д.о.о Бања Лука у назив К. д.о.о Бања Лука; да је рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ст 118010 16 Ст од 27.09.2017. године, над имовином друштва К. а.д. Бања Лука, отворен стечајни поступак и да је тужитељ пријавио своја потраживања на основу Уговора о признању, начину и року исплате дуга број ОПУ: .../2015 од 05.01.2015. године која су му призната у износу од 9.733.814,42 КМ и сврстана у категорију потраживања општег исплатног реда; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 20.2.2017. године.

Полазећи од утврђења да је Уговор о уступању потраживања број ОПУ- .../2014 од 5.11.2014. године реализован, што значи да није раскинут (како тужитељ тврди), да је извршни поступак између првотуженог и друготуженог правоснажно окончан и да је у том поступку активну легитимацију првотуженог, као тражиоца извршења (на основу Уговора о уступању потраживања број ОПУ-.../2014 од 5.11.2014. године), цијенио извршни суд према одредби члана 30. Закона о извршном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 59/03 до 66/18, даље: ЗИП), а да законитост одлука извршног суда не може испитивати парнични суд и позивом на одредбе чланова 280. до 283. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), којим је прописана заштита повјерилаца по тужби за побијање правних радњи дужника, првостепени суд је одбио тужбени захтјев тужитеља.

Другостепени суд је прихватајући чињенично утврђење првостепеног суда жалбу тужитеља одбио и првостепену пресуду потврдио из других разлога, а не из разлога које је дао првостепени суд, при чему је навео, да новчано потраживање (као што је овдје случај), не може бити ствар на којој се може тражити изузимање од извршења (излучење), те да је за основаност захтјева тужитеља било неопходно доказати, да су права тужитеља (као трећег лица у извршном поступку), стварноправног карактера, а само изузетно и облигационо правног карактера на одређеној ствари и да у ситуацији када је тужитељ износио чињенице и изводио доказе, да је његов дужник (К. а.д. Б. Л.), правним пословима умањивао вриједност своје имовине, с циљем да избјегне обавезе према тужитељу (као повјериоцу), да је овдје било мјеста подношењу тужбе за побијање правних радњи стечајног дужника.

Одлука другостепеног суда заснована је на закону.

Одредбом члана 51. став 1. ЗИП је прописано, да лице које тврди да у погледу предмета извршења има такво право које спречава извршење, може поднијети приговор против извршења, тражећи да се извршење на том предмету прогласи недопуштеним. Ради се о излучном приговору, у вези кога извршни суд подносиоца приговора упућује

на парницу, уколико сам не одлучи о том приговору. Основаност захтјева у парници покренутој поводом приговора трећег лица зависи од тога, да ли је извршни суд одредио извршење на предмету извршења у погледу кога то лице има неко право.

Предмет извршења су ствари и права, на којима се по закону може спровести извршење (члан 6. став 2. ЗИП). Извршење на новчаном потраживању се, сагласно одредби члана 139. ЗИП, проводи запленом и преносом, а према одредби члана 151. истог закона, преносом потраживања ради наплате овлашћује се тражилац извршења да тражи од извршениковог дужника исплату износа означеног у рјешењу о извршењу.

Претпоставке за приговор трећег лица су, да је одређено извршење на (одређеном) предмету извршења и тврдња трећег лица, да му у погледу предмета извршења припада право, које спречава извршење. Овај излучни приговор може бити стварно – правног карактера а може бити заснован и на облигационим овлашћењима и на неком од других права која су предмет извршења.

Према утврђењу нижестепених судова К.а.д. Б.Л. (као дужник) и К.д.о.о. Б.Л., који је предник првотуженог (као приступилац) су 20.10.2014. године закључили Уговор о приступању дугу. Предмет наведеног уговора је измирење обавеза дужника (у износу од 8.618.454,99 КМ) према Банкама, коју обавезу је преузео приступилац и коју је, према налазу поменутог финансијског вјештака и испунио. У циљу испуњења те обавезе од стране приступиоца, дужник се истим Уговором (у члану 4.) обавезао, да ће своје потраживање према друготуженом у износу од 4.258.000,00 КМ пренијети на приступиоца, што значи да предметни уговор има карактер теретног уговора.

Исте уговорне стране К.а.д. Б. Л. (уступилац потраживања) и К. д.о.о. Б. Л. (уговорна страна), су 5.11.2014. године закључили Уговор број ОПУ-.../2014, чији предмет је уступање потраживања (које уступилац потраживања има према друготуженом), у износу од 4.249.254,00 КМ, са припадајућом каматом, на предника првотуженог К. д.о.о. Б. Л. (с назнаком да је исто „у спору код Окружног привредног суда у Бањој Луци у предмету...“).

На темељу предње наведеног Уговора од 5.11.2014. године (као извршне исправе) првотужени (тражилац извршења) је покренуо извршни поступак против друготуженог (извршеника), ради наплате новчаног потраживања у износу од 2.261.756,76 КМ, који поступак је довршен намирењем потраживања тражиоца извршења, што је потврђено рјешењем наведеног извршног суда број 57 0 Ип 121370 17 Ип од 12.1.2018. године.

Према даљњем утврђењу нижестепених судова, на основу Уговора број ОПУ-ИП:.../2015 од 5.1.2015. године закљученог између тужитеља (повјерилац) и К. а.д. Б. Л. (дужник), дужник се обавезао вратити повјериоцу дуг у износу од 7.050.448,89 КМ. На темељу тог уговора (као извршне исправе), рјешењем о извршењу Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 114913 15 Ип од 24.9.2015 године, одређена је наплата дуга у износу од 6.786.870,19 КМ, које рјешење није спроведено због недостатка средстава извршеника.

Код оваквог стања ствари, гдје на законом прописани начин (члан 451. ЗОО) К. а.д. Б. Л. на темељу Уговора о приступању дугу, од 20.10.2014. године, а затим и нотарски обрађеног Уговора о уступању потраживања (члан 436. ЗОО) закљученог 5.11.2014. године између истих уговорних страна, своје потраживање у односу на

друготуженог пренијела на првотуженог, прије него што је тужитељ закључио наведени Уговор од 5.1.2015. године са К. а.д. Б. Л. – о признању дуга, а тиме и прије доношења рјешења о извршењу на основу тог уговора (од 24.9.2015. године) тужитељ, и по оцјени овога суда, није доказао да су испуњени услови из члана 52. ЗИП за проглашење да је извршење у извршном предмету Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ип 121370 17 Ип, недопуштено.

На овакав закључак овога суда, без значаја су ревизиони наводи да је Уговор означен у изреци првостепене пресуде раскинут, тим прије што је између истих уговорних страна закључен истоимени уговор од 1.12.2016. године. Ово из разлога што се у наведена два Уговора, не ради о истим новчаним износима који су предмет уступања, што у уговору од 1.12.2016. године није речено да је предходно наведени уговор (од 5.11.2014. године), раскинут и што се такав закључак не може извести ни из било које друге радње, него је Споразумом од 13.12.2016. године, раскинут уговор о уступању потраживања број ОПУ-.../2016 од 1.12.2016. године.

Међутим, и када би то било тако (а није), то не би мијењало на ствари код чињенице, да је правоснажном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 106985 13 Пс од 10.5.2016. године К. а.д. Б. Л., досуђен износ од 2.261.756,76 КМ, у односу на друготуженог и чињенице да је правоснажна пресуда, не само „индивидуални закон за странке“, него дјелује и на трећа лица - као правно релевантна чињеница, кад је наступање одређеног учинка условљено њеним постојањем.

Када се напријед наведено има у виду и тужбеним захтјевом – означени предмет извршења „на новчаном потраживању првотуженог утврђеног Уговором о преносу потраживања (правилно би било: Уговор о уступању потраживања) број ОПУ – .../2014 од 5.11.2014. године...“, тако дефинисани предмет извршења, у крајњем се своди на новчано потраживање првотуженог у односу на друготуженог, које може бити предмет извршења, али не и предмет излучења. Друга је ствар што извршење на тако одређеном предмету извршења, из напријед наведених разлога, није недопуштено. Ово и из разлога што је предметно потраживање првотуженог утврђено поменутом правоснажном пресудом, која се може побијати правним лијековима, чијом се законитошћу не може бавити овај суд у предметном поступку и која по самом закону представља основ за одређивање извршења.

Из наведених разлога, ни указивање у ревизији да су првотужени и његов предник повезана лица, а с тим у вези и ревизиони приговор да је првостепени суд починио повреду члана 107. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП, што другостепени суд није санкционисао, када пуномоћнику тужитеља није дозволио да свједоку М.Д. постави питање (садржано на страни 2. записика са главне расправе од 13.6.2018. године), које се тиче те чињенице (која се, по оцјени овога суда, не може поуздано доказивати на темељу исказа свједока), као ни позивање у ревизији на бројне одредбе Кривичног закона Републике Српске, не доприноси другачијем исходу овога спора.

С обзиром на разлоге садржане у образложењу ове пресуде, остали наводи ревизије, нису од значаја за правилност и законитост побијане пресуде.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић